

com l'oc. ant. *meissons*, i fr. *moissons* (DECat. 631a54-b11). *Picamoixons* havia estat també a «La Plana»: la plana de *talla-messes*, *sega-messes*: (cat. dial. *picar* 'tallar, destralejar'), per més que el poble va anar-hi entenenent, cada cop més, el lloc on els moixos ens picolen la collita, tot anant a abeurar-se al Francolí: «Picamoixons prop del riu, però més ho és la Plana...» canten encara: la plana de Picamoixons!

PICANYA

Poble entre l'Horta de València i el Pla de Torrent.

PRON. *pikànya*, J.G.M. 1935, amb gentilici *picaneros* o *picanyers* (AlcM). Oït també en les enqs. de 1962 a Xirivella, Torrent, Beniparrell etc.

MENCIONS ANT. No figura en el *Rept.*; *SSiv.* 341, en cita carta de població de 1248 (amb el mateix nom?). Sí que és ja a fi del S. XV a «La Brama dels Llauradors»: «Los Llochs dels Pagesos: / Torrent, Alaqués --- y de Vistabella, *Picanya*, Mislata, --- de Quart i d'Aldaya / ---» v. 101. No figura en els censos dels SS. XV-XVII, només *Picaña* i *Vistabella* en l'avaluació governativa de c. 1600, junts amb 17 cases (semblen cristians) (*El Arch.* IV, 383). Explicació breu i suficient en Cavanilles: des de Torrent «siguiendo el curso del barranco, a 1/2 legua queda *Picaña* y *Vistabella*, aquél a la dcha., *Vistabella* a la izq.». Descrits com a termes petits i molt poc productius, car Paiporta, que descriu a continuació, té i produeix molt més, incomparablement.

ETIM. Quan es compta amb tan poca i tan recent informació, és llançar-se en el buit fer conjectures etimològiques. Però provant de fer quedar bé el meu diagnòstic «mossàrab» de *E.T.C.* 1,253 (que ben mirat només volia dir nom arrelat en el país i no àrab segons la P-); heus aquí un tempteig que feia a les palpentes: un ll. vg. *PAGANĒA: que en aquest barranc, ja apartat de les cèl·lules cristianes de la VALENTIA imperial i visigoda, hagués quedat un nucli de pagans recalitrants a la predicació de la Bona Nova; i vinguts els moros, la forma mossàrab *pagana* o *pagània* hauria estat pronunciada *paqània* amb *q*.

Ja no hi crec gens: només ho he explicat per a deixar totes les portes obertes. Ja la *i* hi estaria en oposició: car *ā* no és *i*, i si féssim responsable l'àrab de l'ensordiment de -g- en *q*, seriem conseqüents en admetre que la *a* s'hi pogués pronunciar *ā*: davant una lletra «solar» hauria restat una *a* ben oberta o tirant a *ā*. Però sobretot una etimologia llatina d'aquest tipus, si en un cas com el de *Picassent* es justifica, pel fet de pertànyer *Picassent* a la sèrie ben comprovada i copiosa dels noms predials romans en -IANUM, aquí hem bastit un petit i temerari obelisc sobre el buit total de base per a un nucli de paganisme en un

lloc humil, on ni tan sols s'ha fet cap troballa romana o ibera.

Hi ha d'altra banda una petia munió de PARÒNIMS que ens orienten més raonablement cap a un passat romànic tardà, potsser àdhuc català en sentit merament lingüístic. El nom es repeteix en el *Toll de Pikànya*, passatge fondo de la séquia «La Catalana» a Albalat dels Sorells (xxx, 121.23): cap nexa geogràfic amb el nom d'aquell poble car Albalat és 9 k. al N. del Túria i una vintena lluny de Picanya. Però la doble aplicació a poble i a séquia sí que ha de tenir alguna explicació; també tenen tal sentit doble Aldaia, Nules, Rovella i Mislata / Mestalla (que en el fons són etim. d'un mateix nom), veg. aquest article; per damunt de tots ells *Rascanya* que ha designat des de sempre assut i séquia, i alhora un nucli poblat (sovint en el *Rept.*, com alqueria de València). És que és en els tolls i bifurcacions de séquies on l'home pobre ha de picar i rascar bravament.

Hi ha algun comú denominador semàntico-etimològic entre els dos noms? Ja ho crec!, cuitarà a dir fins un «llauríoc»; «si li pica, que es rasque, xè!». I bé sembla que podem endevinar què entenen per 'picanya': cast. ant. *picaña* «casta de pícaros»: don Melón y la Trotavientos van retraient-se que són «de la mala, picaña» en el *Libro del Buen Amor*. La pobreta gent del poblet de Picanya, com ens la presenta Cavanilles l'hagueren de passar sempre bastant «mala»: els pobres havien de gratar molt, perquè eren... pobres, i ben segur que també els retreien força mengilla d'aquella que fa gratar i rascar; i si ells replicaven que el que feien no era pas gratar-se sinó gratar i gratar molt bé la terra amb pica i pala... *picant!* encara tenien més raó. No gaire més amunt de Picanya m'assenyalaven, en l'enq. de Torrent, *L'Abessínia*, barri de gent pobra (xxx, 134.13), entre el camí d'Alcàsser i el d'Albal, o sigui tot just 3 k. al SO. del poble de Picanya.

I ben entès aquesta formació ha estat tan ben arrelada en català, i des de sempre, com en castellà almenys; i elevant-se a nivells socials ja molt per damunt de l'home de pic i pala: Na Blanca *Picany* fou elevada a la dignitat d'esposa seva per Ramon Llull (1256-75) (*BABL* I, 396; VIII, 105; J.M. Bover, *Bi. Escr. Bar.*); d'on el cogn. *Picanyol* difós a totes les terres catalanes; *sentir-se de la picanya* 'picat, ofès' ross.; *Clot de Picany*s en el Berguedà; *Mas de la Picanda*, Vilafamés (AlcM).

Picarandau, V. *Picorendan*

PICARDES

Les Picardes, dos pics encrestats entre Espot i Llessui (< *Piques Ardes*).